

ΥΠΟ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟΧΟΣ:

Αειφόρος Ανάπτυξη:
Πρασινίζουμε τα σχολεία
μας, βελτιώνουμε την
ποιότητα ζωής μας

- Ομάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
- Ομάδα εργασίας για προώθηση του στόχου
Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης

Οκτώβριος 2014

«Αειφόρος ανάπτυξη: Πρασινίζουμε τα σχολεία μας, βελτιώνουμε την ποιότητα ζωής μας»

Γιατί τέθηκε ως υπό έμφαση στόχος;

A) Σε σχέση με τα διεθνή επιστημονικά δεδομένα, πολιτικές και προτεραιότητες:

- 2015: Έτος ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- 2014: Παγκόσμια Συνδιάσκεψη Unesco για την «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΤΑ ΤΟ 2014»
- 2014 (Unesco): Καθορισμός βασικών αξόνων προτεραιότητας για την ΕΑΑ για την δεκαετία 2015-2024

Περιοχή δράσης: “ESD School planning”

Ενσωμάτωση σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες στη βάση του σχεδιασμού και υλοποίησης μακροπρόθεσμα από κάθε σχολείο των δικών τους εκπαιδευτικών πολιτικών (Αειφόρος Περιβαλλοντική Εκπαιδευτική Πολιτική).

B) Σε σχέση με τα εθνικά δεδομένα, προτεραιότητες και προκλήσεις:

- Η συστηματική εφαρμογή και υλοποίηση του Αναλυτικού Προγράμματος της ΠΕ/ΕΑΑ, στη βάση του σχεδιασμού και στην υλοποίηση από το κάθε σχολείο της ΑΠΕΠ.
- Η εφαρμογή του ΑΠ της ΠΕ/ΕΑΑ και ο καταρτισμός της ΑΠΕΠ σε κάθε σχολείο στοχεύει συνολικά, ενιαία, ολιστικά, συστηματικά και μακροπρόθεσμα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής στο σχολείο και στην κοινότητα.
- Η εντατικοποίηση της προσπάθειας για καλύτερη κατανόηση από το σύνολο των εκπαιδευτικών της σημασίας του σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης της ΑΠΕΠ, στη βάση των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης.

Ανάλυση του υπό έμφαση στόχου:

«Αειφόρος Ανάπτυξη: Πρασινίζουμε τα σχολεία μας, βελτιώνουμε την ποιότητα ζωής μας»

Η Αειφόρος Ανάπτυξη προωθείται

- μέσα από συγκεκριμένες αλλαγές
- με συνέχεια και συστηματικότητα
- σε βάθος χρόνου
- ως εκπαιδευτικό εργαλείο που βελτιώνει τη μαθησιακή διαδικασία
- και το σχολικό χώρο

○ «Πρασινίζουμε τα σχολεία» εφαρμόζοντας δράσεις που συνδέονται με την αειφόρο ανάπτυξη και αποτελούν βάση για περαιτέρω διερεύνηση.

○ «Πρασινίζουμε τα σχολεία» ΔΕΝ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΠΛΑ ΦΥΤΕΥΩ ή ΚΑΝΩ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ ΔΕΝΤΡΟΦΥΤΕΥΣΗΣ

Τι επιδιώκεται από την υλοποίηση του στόχου;

Να καταστεί το σχολείο αειφόρο, μέσα από ουσιαστικές παρεμβάσεις και αλλαγές, στη βάση των δικών του αναγκών και ιδιαιτεροτήτων συμβάλλοντας :

- στη δημιουργία ήθους και κουλτούρας
- στην αλλαγή τρόπου ζωής των πολιτών
- στη βελτίωση της ποιότητας ζωής μας
- στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και της υγιούς διαβίωσης
- στην οικονομική ευρωστία
- στη δικαιοσύνη
- στην ορθολογιστική διαχείριση των φυσικών πόρων

Πώς εφαρμόζεται ο υπό έμφαση στόχος;

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕ/ΕΑΑ
ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

- Σχεδιασμός Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΑΠΕΠ)
- Εφαρμογή - υλοποίηση της ΑΠΕΠ
- Αυτο-αξιολόγηση της σχολικής μονάδας

Στην ουσία ο υπό έμφαση στόχος επιδιώκει την ενίσχυση και τη συστηματοποίηση της εφαρμογής του Αναλυτικού Προγράμματος της ΠΕ/ΕΑΑ, που έχει εφαρμοστεί επίσημα στη Δημοτική Εκπαίδευση, και όχι κάτι επιπλέον και έξω από αυτό.

Σημείωση: Στην Προδημοτική Εκπαίδευση, παρά το γεγονός ότι δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί επίσημα το ΑΠ της ΠΕ/ΕΑΑ, γιατί η ΑΠΕΠ αφορά στο σχεδιασμό και υλοποίηση πολιτικής στη βάση των αναγκών του κάθε σχολείου.

Περιβαλλοντική
Εκπαίδευση/Εκπαίδευση για την
Δειφόρο Ανάπτυξη

ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΕΙΟ: _____

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ: _____

Αριθμός μαθητών/τριών: _____

Αριθμός εκπαιδευτικών: _____

Συντονιστής εκπαιδευτικός: _____

- Ζητήματα και προβλήματα που προκύπτουν σε σχέση με το σχολείο και την περιοχή στην οποία αυτό βρίσκεται (αυτά που έχουν προκύψει από την αρχική διερεύνηση):

- Ζήτημα/ Πρόβλημα στο οποίο θα δοθεί έμφαση κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά:

- Γιατί επιλέχθηκε το συγκεκριμένο θέμα και πώς συνδέεται με το τοπικό σας πλαίσιο:

- Σκοπός:

- Επιμέρους επιδιωκόμενοι στόχοι για την Αειφόρο Περιβαλλοντική Εκπαιδευτική Πολιτική του σχολείου:

Οι στόχοι πρέπει να αφορούν και να ανταποκρίνονται σε όλα τα επίπεδα στόχων της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Γνώσεων, Ευαισθητοποίησης-Συνειδητοποίησης, Δεξιοτήτων, Στάσεων, Συμμετοχής και Δράσης):

Για μαθητές/τριες:

- Τι επιδιώκετε, μέσα από το πρόγραμμα αυτό, να πετύχετε για το σχολείο σας και την κοινότητά σας;

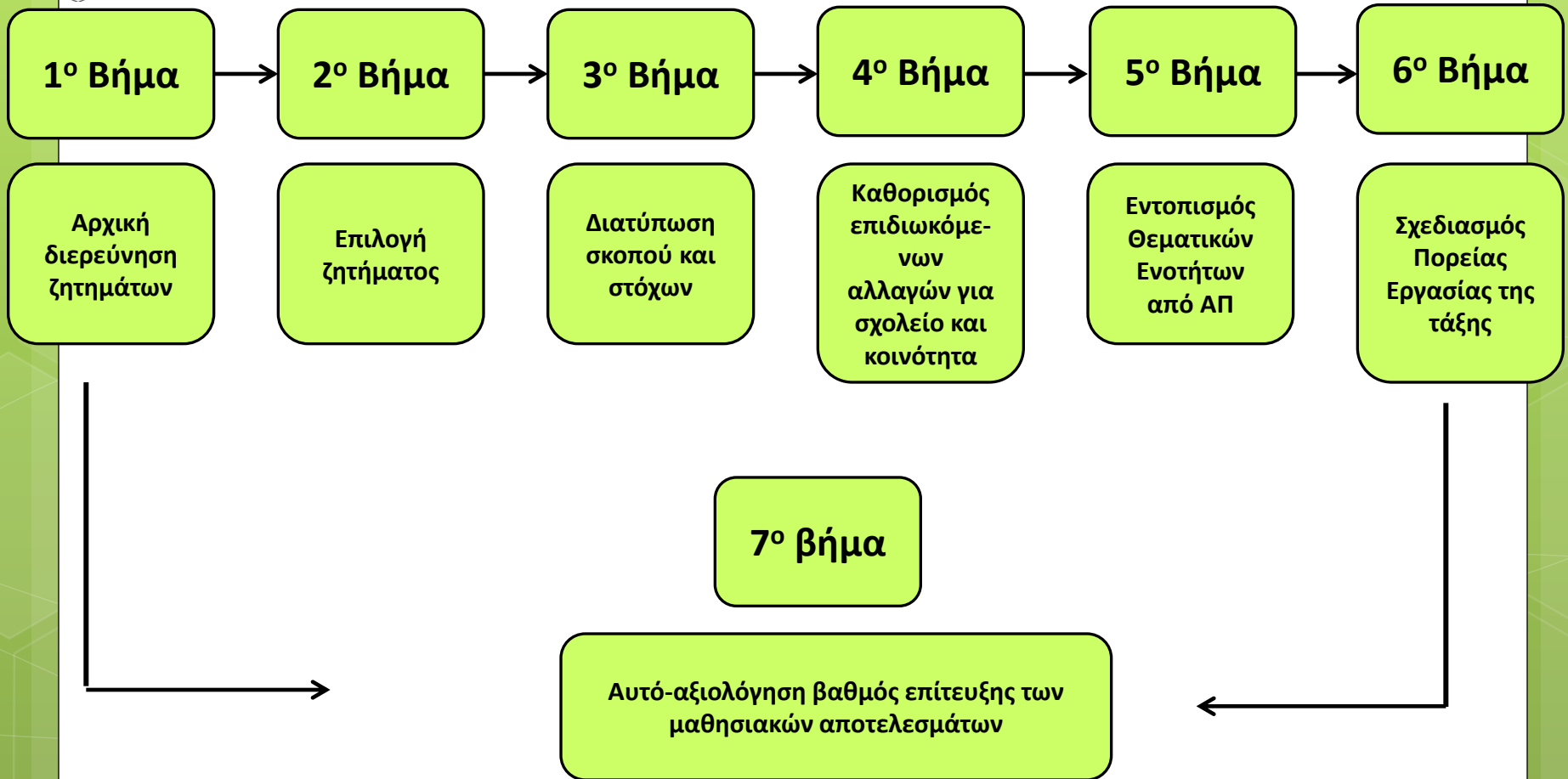
A) Σχολείο (παιδαγωγικό, οργανωσιακό/τεχνικό, κοινωνικό πλαίσιο):

B) Κοινότητα:

- Θεματική/ές ενότητα/ες του Αναλυτικού Προγράμματος, στην οποία/στις οποίες εμπίπτει το πρόβλημα/ζήτημα διερεύνησης:

Εφαρμογή του υπό έμφαση στόχου μέσα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα της ΠΕ/ΕΑΑ

Τι πρέπει να λάβει υπόψη ένα σχολείο κατά την επιλογή του ζητήματος διερεύνησής του

- να εμπίπτει στις πραγματικές ανάγκες του κάθε σχολείου,
- να ανταποκρίνεται στο ηλικιακό επίπεδο των μαθητών/τριών,
- να έχει ενδιαφέρον για τους/τις μαθητές/τριες,
- να έχει όφελος για το σχολείο, τους/τις μαθητές/τριες και την κοινότητα και να τους εμπλέκει ουσιαστικά στη μελέτη του ζητήματος,
- να στοχεύει σε απτές, χειροπιαστές αλλαγές στο σχολείο και στην κοινότητα οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στο σχολείο και στην κοινότητα,
- να στηριχθεί στη συστηματικότητα και στη συλλογικότητα των ενεργειών και στη βάση της αμοιβαίας συνεργασίας σχολείου - τοπικής κοινωνίας και όλων των ενδιαφερομένων μερών,
- να λαμβάνει υπόψη τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα της περιοχής στην οποία βρίσκεται, όπως επίσης και τα ιδιαίτερα της χαρακτηριστικά,
- να συνεκτιμά τα περιβαλλοντικά ζητήματα που επηρεάζουν βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα την ποιότητα ζωής των ανθρώπων σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο,
- να είναι εφικτός, υλοποιήσιμος και να καταλήγει σε δράση και συμμετοχή, ως αποτέλεσμα της επαρκούς, μελέτης και διερεύνησής του.

ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΙΣ ΠΙΟ ΚΑΤΩ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η ορθολογιστική διαχείριση των αποβλήτων (στερεών και υγρών),	Η βιοποικιλότητα	Το δάσος
Το νερό	Η εξάντληση των φυσικών πόρων	Η αστική ανάπτυξη
Η ενέργεια	Η αειφόρος κοινωνική επιχειρηματικότητα	Η ατμοσφαιρική ρύπανση
Πράσινα επαγγέλματα	Κλιματικές αλλαγές	Περιβάλλον και υγεία
Η ερημοποίηση	Η αειφόρος παραγωγή και κατανάλωση	Η φτώχεια σε σχέση με την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και τη μη-αειφόρο ανάπτυξη
Το δάσος	Αειφόρος τουρισμός	Ευημερία των ζώων

- Για την κάθε θεματική ενότητα έχουν προταθεί **ενδεικτικά ζητήματα διερεύνησης**
- Σε καμία περίπτωση τα ζητήματα αυτά δεν εξαντλούν τις θεματικές και δεν διατυπωθήκαν για να υιοθετηθούν ως «τυφλοσύρτης». Δεν διατυπώνονται με τη μορφή υποδείξεων, αλλά επιδιώκουν να καθοδηγήσουν και να βοηθήσουν στη διατύπωση νέων ζητημάτων δημιουργικού, καινοτόμου και ερευνητικού χαρακτήρα
- Διατυπώνονται κυρίως ως ιδέες για να βοηθήσουν την κάθε σχολική μονάδα να διατυπώσει το ζήτημά της ανάλογα με τις δικές τις ιδιαίτερες συνθήκες και δεδομένα.
- Είναι πολύ σημαντικό να ληφθούν υπόψη τα κριτήρια που τέθηκαν πιο πάνω για την επιλογή του ζητήματος.

Παράδειγμα : Ζητήματα που διατυπώθηκαν για τις θεματικές ενότητες «Δάσος» και «Βιοποικιλότητα»:

- Η υποβάθμιση της βιοποικιλότητας της περιοχής μας από την άναρχη τουριστική ανάπτυξη.
- Τα προβλήματα που προκύπτουν από την καταστροφή του γειτονικού μας δάσους και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής μας.
- Η ανάγκη διατήρησης της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής μας και η αξιοποίησή της ως παράγοντα τουριστικής ανάπτυξης
- Η σημασία του Δικτύου 2000 και ο ρόλος του στην διασφάλιση της τοπικής αειφορίας.
- Η προστασία και διατήρηση των υδροβιοτόπων του τόπου μας και η σημασία τους στην κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική αειφορία των τοπικών κοινωνιών.
- Η ανάπτυξη του πάρκου που βρίσκεται στην περιοχή του σχολείου μας και η ανάδειξη και αξιοποίησή του ως χώρου δημιουργίας, μάθησης και ψυχαγωγίας.
- Το πρόβλημα της έλλειψης πρασίνου στο σχολείο και στην περιοχή .

Οι παρεμβάσεις και οι αλλαγές που θα επιδιωχθούν στο σχολείο είναι σημαντικό:

- Να απορρέουν και να είναι στενά συνυφασμένες με το ζήτημα που εξετάζεται από κάθε σχολική μονάδα
- Να ανταποκρίνονται στο ηλικιακό επίπεδο των μαθητών/τριών
- Να είναι εφικτές και υλοποιήσιμες
- Να έχουν συνέχεια και να αποτελούν βάση για επέκταση των αλλαγών και των παρεμβάσεων στο σχολείο
- Να αφορούν στα τρία επίπεδα λειτουργίας του σχολείου
  - α) Παιδαγωγικό
  - β) Οργανωσιακό
  - γ) Κοινωνικό

Υπό έμφαση στόχος για τη σχολική χρονιά 2014-2015

Παράδειγμα 1:

Ζήτημα ΑΠΕΠ του σχολείου: « Μειώνω τα απορρίμματά μου μέσα από την αλλαγή των καθημερινών μου συνηθειών»

Ενδεχόμενες παρεμβάσεις και αλλαγές στο σχολείο και την κοινότητα

- Δημιουργία καταστήματος επαναχρησιμοποίησης υλικών και αγαθών στο σχολείο, για το σχολείο και την κοινότητα.
- Δημιουργία καταστήματος ανταλλαγής σχολικού εξοπλισμού (βιβλία, τσάντες, κασετίνες κ.λπ.).
- Εξωραϊσμός του σχολικού χώρου με επαναχρησιμοποιημένα υλικά (π.χ. παλέτες)
- καθιέρωση ενδοσχολικού συστήματος διαχείρισης των απορριμμάτων (ρεύματα υλικών, κομποστοποίηση)
- Καθιέρωση σε συνεργασία του σχολείου με την κοινότητα κοινών εκστρατειών και εκδηλώσεων για ευαισθητοποίηση των πολιτών με σύνθημα «τίποτα δεν είναι άχρηστο».

Υπό έμφαση στόχος για τη σχολική χρονιά 2014-2015

Παράδειγμα 2:

Ζήτημα ΑΠΕΠ του σχολείου: «Αναδιαμορφώνω τη σχολική αυλή γνωρίζοντας τη βιοποικιλότητα του τόπου μου»

Ενδεχόμενες παρεμβάσεις και αλλαγές στο σχολείο και την κοινότητα

- Δημιουργία μικρού κήπου στο σχολείο με χαρακτηριστικά είδη από τη χλωρίδα του τόπου μας (συμμετοχή των μαθητών με την καθοδήγηση επαγγελματιών, επιστημόνων και άλλων ενδιαφερομένων μερών)
- Συγκρότηση ομάδων φροντίδας, περιποίησης και βελτίωσης του κήπου σε συστηματική και οργανωμένη βάση (μαθητές, γονείς)
- Συνεργασία του σχολείου με την τοπική αυτοδιοίκηση και καθιέρωση μία φορά το μήνα ειδικής μέρας για την φροντίδα και την περιποίηση χώρων πρασίνου στην κοινότητα

Επισημάνσεις σε σχέση με τις αλλαγές και παρεμβάσεις στο σχολείο και την κοινότητα

ΟΛΕΣ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΩΘΗΘΟΥΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΤΟΧΕΥΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΖΗΤΗΜΑ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΖΕΤΑΙ.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΤΙ ΕΠΙΔΙΩΚΩ;

ΠΟΙΟ ΤΟ ΟΦΕΛΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΑΛΛΑΓΗ;

ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ Η ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΒΕΛΤΙΩΝΕΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ;

ΠΩΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ;

Ως Διευθυντές/τριες τι είναι σημαντικό να λάβετε υπόψη σας για την εφαρμογή του υπό έμφαση στόχου στο σχολείο σας:

- Συμμετοχή του συνόλου των μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας, με τη συνεργασία της τοπικής κοινότητας και όλων των ενδιαφερομένων μερών.
- Ολιστική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος με βάση τις κοινωνικο-οικονομικές, οικολογικές και πολιτικές του πτυχές.
- Οι παρεμβάσεις και αλλαγές που θα προωθηθούν σε κάθε σχολείο θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα μελέτης του ζητήματος επιλογής του.
- Να είναι εφικτές και όχι αποσπασματικές και μεμονωμένες.
- Οι παρεμβάσεις στα σχολεία συνιστούν δράσεις που προσβλέπουν στην αλλαγή και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής μακροπρόθεσμα και σε βάθος χρόνου προκειμένου, συνολικά να καταστήσουν το σχολείο αειφόρο.

- Υλοποιείται το ΑΠ της ΠΕ/ΕΑΑ και όχι περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα.
- Ο χρόνος της ΠΕ/ΕΑΑ αφορά μόνο στην ΠΕ/ΕΑΑ και δεν είναι χρόνος άλλων μαθημάτων.
- Δίνεται ισότιμη κατανομή του χρόνου ανάμεσα στην ΠΕ/ΕΑΑ και την Αγωγή Υγείας.
- Η ΑΠΕΠ του κάθε σχολείου καθορίζεται σε συνεργασία όλων των εκπαιδευτικών και δεν την επωμίζεται ένας εκπαιδευτικός.
- Κρίνεται αναγκαίο να τηρείται φάκελος σε κάθε τάξη που αφορά στην υλοποίηση του προγράμματος της ΠΕ/ΕΑΑ.

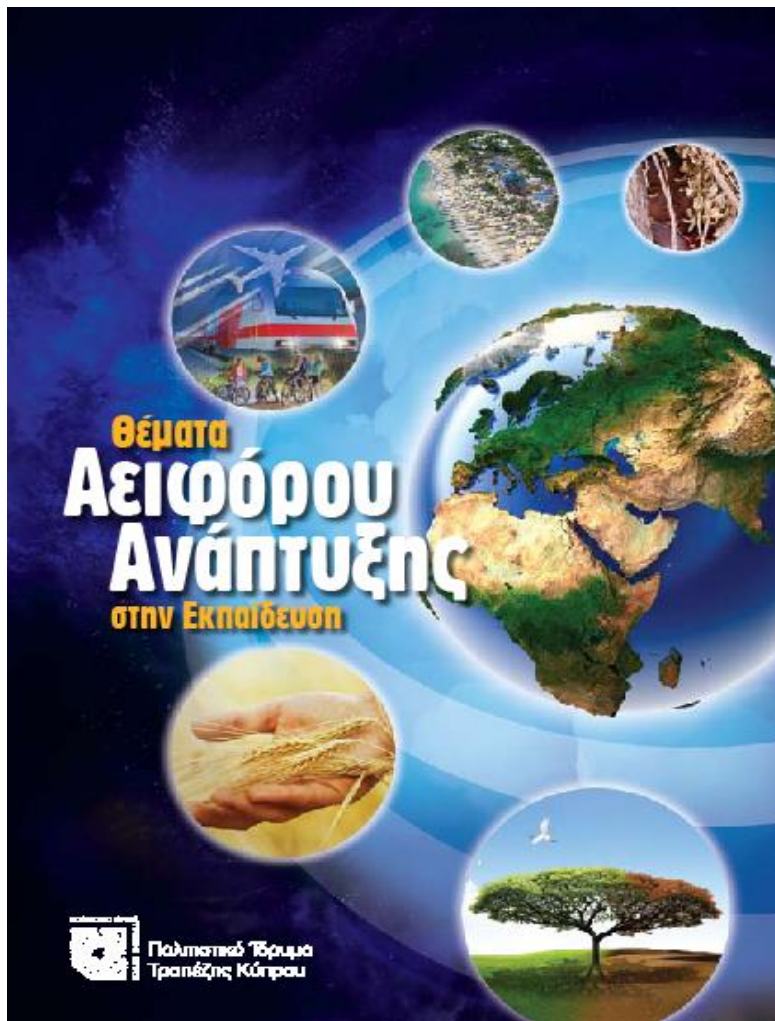
Υπό έμφαση στόχος για τη σχολική χρονιά 2014-2015

- Αξιοποίηση καλών παραδειγμάτων και πρακτικών, τόσο στην Κύπρο όσο και διεθνώς.
- Δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας με σχολεία που μελετούν αντίστοιχα ζητήματα και ανταλλαγή ιδεών.
- Αξιοποίηση της κοινότητας, του σχολικού χώρου, του εξωτερικού περιβάλλοντος και όλων εκείνων των πηγών και μέσων πέρα και έξω από τη σχολική αίθουσα (ΚΠΕ, μουσεία, τοπικά εργαστήρια, γηγενής πληθυσμούς, περιβαλλοντικά πεδία κ.λπ.)
- Καθιέρωση δικτύων συνεργασίας ανάμεσα στο σχολείο και την κοινότητα.
- Αξιοποίηση όλων των παρεχόμενων υλικών και εργαλείων που έχουν παραχθεί για την εφαρμογή του ΑΠ της ΠΕ/ΕΑΑ (http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/perivallontiki_ekraidefsi/index.html, <http://www.moec.gov.cy/dkpe/index.html>) και ειδικότερα των βοηθημάτων α) «Ιδέες και προτάσεις για καθορισμό και διερεύνηση ζητημάτων της Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής της Σχολικής Μονάδας», β) «Ιδέες και παραδείγματα για παρεμβάσεις και αλλαγές στη σχολική μονάδα με βάση την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη»

Τι θα πρέπει να ακολουθηθεί για την αποτελεσματική εφαρμογή του ΑΠ της ΠΕ/ΕΑΑ στα σχολεία

- Καταρτισμός ΑΠΕΠ και όχι Σχέδια δράσης στη μορφή των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
- Προσδιορισμός του ζητήματος της πολιτικής του κάθε σχολείου στη βάση των αναγκών και ιδιαιτεροτήτων του και όχι καθορισμός της πολιτικής με βάση κάποιο περιβαλλοντικό πρόγραμμα στο οποίο θέλουν να συμμετέχουν.
- Συναπόφαση του ζητήματος της ΑΠΕΠ με τους μαθητές/τριες.
- Ισότιμη κατανομή του χρόνου στην Αγωγή Ζωής τόσο για την ΠΕ όσο και για την Αγωγή Υγείας.
- Συμμετοχή όλων των εκπαιδευτικών στον καταρτισμό της ΑΠΕΠ του σχολείου και καταρτισμός της πορείας της τάξης στη βάση του ζητήματος πολιτικής του κάθε σχολείου.
- Τήρηση της αυτοαξιολόγησης της τάξης και της σχολικής μονάδας
- Υλοποίηση των στόχων της ΑΠΕΠ μέσα από τις θεματικές ενότητες και στη βάση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και όχι ασύνδετες δραστηριότητες
- Παρέμβαση και αλλαγή στο σχολείο και στην Κοινότητα

Θέματα Αειφόρου Ανάπτυξης στην Εκπαίδευση

- ΦΤΩΧΙΑ
- ΕΡΗΜΟΠΟΙΗΣΗ
- ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
- ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ
- ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Εκπαιδευτικό Υλικό για την Ορθολογιστική Διαχείριση των Απορριμμάτων. Διδακτικό Υλικό για τους εκπαιδευτικούς της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

ΟΔΟ 1 ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

- 1) Οδηγός Εκπαιδευτικού (ενημερωτικό υλικό και περιγραφή των δραστηριοτήτων)
- 2) Φύλλα εργασίας
- 3) Φιλμάκι 20 λεπτών
- 4) DvD με όλο το υλικό

ΠΕΡΙΒΑΛΛ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Οικοσελίδα
- Αναλυτικά Προγράμματα
- Οδηγός Εκπαιδευτικού
- Διδακτικές Τεχνικές - Μεθοδολογία

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΠ

- Ενδεικτικά Παραδείγματα

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- Απορρίμματα
- Ασκή Ανάπτυξη
- Βιοποικιλότητα
- Δάσος
- Ενέργεια
- Ερμηνείωση
- Μέσα Μεταφοράς
- Νερό
- Παραγωγή - Κατανάλωση
- Πολιτισμός - Περιβάλλον
- Τουρισμός
- Φτώχεια

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ / ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Πύλες Εκπαιδευτικού Υλικού

Οι πύλες του εκπαιδευτικού υλικού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη, παρέχουν τη δυνατότητα στον/στην εκπαιδευτικό να αντλήσει πληθώρα εκπαιδευτικού και παιδαγωγικού υλικού για τις θεματικές ενότητες του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη.

- Πύλη παιδαγωγικού υλικού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη
- Δίκτυο Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
- The Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable Development (MIO-ECSDE)
- Πύλη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
- MEDIES
- Frederic University - Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη
- Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας
- WWF.GR
- MO-m (Monachus - monachus)

Αξιοποίηση ΤΠΕ

- Διαδίκτυο (ψηφιακές εγκυκλοπαίδειες, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ιστολόγια, ιστοχώροι με βίντεο, προγράμματα, εκπαιδευτικές πύλες, βάσεις δεδομένων)
- Λογισμικά γενικής χρήσης
- Πολυμεσικές εφαρμογές
- Παιχνίδια μάθησης
- Προσομοιώσεις
- Ηλεκτρονική χαρτογράφηση
- Ιστοεξερευνήσεις

Η συμβολή των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη

Εκπαιδευτικό Συνέδριο
ΚΕΣΕΑ-ΤΠΕ
Φεβρουάριος 2014

Γεωργία Δημητρίου, Διαμάντω Γεωργίου
Σύμβουλοι ΠΕ/ΕΑΑ

ΜΕΝΟΥ

- Οικοσελίδα
- Φιλοσοφία
- Σκοπός
- Επιδιώξεις
- Συλλογιστική
- Οργάνωση
- Επισημάνσεις

ΔΡΑΣΕΙΣ

- Ευρωπαϊκά/Ερευνητικά Προγράμματα
- Εκδηλώσεις

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

- ΚΠΕ Πεδουλά ▶
- ΚΠΕ Ακρωτηρίου ▶
- ΚΠΕ Σαλαμιούς ▶
- ΚΠΕ Αθαλάσσης ▶

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

- Συνέδρια - Σεμινάρια
- Χρήσιμο Υλικό

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

- Εγκύκλιοι - Ανακοινώσεις
- Έντυπα

ΔΙΚΤΥΟ ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Επιμόρφωση

Χρήσιμο Υλικό

Εκπαιδευτικό Υλικό - Ιδέες, παραδείγματα, προτάσεις

Ιδέες και παραδείγματα για παρεμβάσεις και αλλαγές στη σχολική μονάδα με βάση την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

Ιδέες και παραδείγματα για παρεμβάσεις και αλλαγές στη σχολική μονάδα με βάση την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

Υλικό Εκπαιδευτικής Βαλίτσας - "Ο υδροβιότοπος της Λίμνης της Ορόκλινης"

Παρουσίαση "Η Λίμνη της Ορόκλινης"

Παραμύθι "Η Λίμνη της Οροκλινης"

Τηλεπαιχνίδι γνώσεων - Οδηγίες

Τηλεπαιχνίδι γνώσεων - Κάρτες ερωτήσεων

Παιχνίδι μνήμης - Οδηγίες

Παιχνίδι μνήμης - Κάρτες

Κλειδα αναγνώρισης

Εκπαιδευτικές προτάσεις για τη Δημοτική Εκπαίδευση

Υλικό Εκπαιδευτικής Βαλίτσας «Ο υδροβιότοπος της Λίμνης Ορόκλινης»

Υλικό Εκπαιδευτικής Βαλίτσας - "Ο υδροβιότοπος της Λίμνης της Ορόκλινης"

Παρουσίαση "Η Λίμνη της Ορόκλινης"	
Παραμύθι "Η Λίμνη της Οροκλινης"	
Τηλεπαιχνίδι γνώσεων - Οδηγίες	
Τηλεπαιχνίδι γνώσεων - Κάρτες ερωτήσεων	
Παιχνίδι μνήμης - Οδηγίες	
Παιχνίδι μνήμης - Κάρτες	
Κλειδα αναγνώρισης	
Εκπαιδευτικές προτάσεις για τη Δημοτική Εκπαίδευση	

Αποστολή Νερό-Μη συμβατικοί υδατικοί πόροι στην Κύπρο

Αποστολή Νερό - Μη συμβατικοί υδατικοί πόροι στην Κύπρο

Εκπαιδευτικό υλικό

Φύλλα εργασίας για το μαθητή

Πόστερ για το μαθητή

Εισαγωγή

Εκπαιδευτικό υλικό για τους Μη Συμβατικούς Υδατικούς Πόρους στην Κύπρο

Ένα υλικό για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

Καταληκτικά:

- Να γίνει παρουσίαση και ανάλυση του υπό έμφαση στόχου στο σχολείο, αξιοποιώντας το Παράρτημα Β1 και Β2 που έχει ετοιμασθεί για το σκοπό αυτό.
- Να αξιοποιηθούν οι ιστοσελίδες της ΠΕ/ΕΑΑ του Δικτύου Κέντρων ΠΕ και του Αναλυτικού Προγράμματος της ΠΕ/ΕΑΑ
  - http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/perivallontiki_ekpaidefsi/index.html,
  - <http://www.moec.gov.cy/dkpe/index.html>
- Να ζητηθεί βοήθεια και στήριξη από την Μονάδα ΠΕ του ΠΙ και τους Επιθεωρητές
- Δεν αποστέλλεται τίποτα στο ΥΠΠ, ούτε αναρτάται χωρίς άδεια στην ιστοσελίδα του ΥΠΠ, είτε σε άλλες ιστοσελίδες ΜΚΟ, ιδιωτικών οργανισμών ή περιβαλλοντικών προγραμμάτων
- Οι αξιόλογες δράσεις και παρεμβάσεις θα καλύπτονται τηλεοπτικά από την περιβαλλοντική εκπομπή «ΣΠΙΤΙ ΣΤΗ ΦΥΣΗ» και στη «ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΓΙΑΤΙ» (Πρόγραμμα Life, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο)-ΡΙΚ

Σας ευχαριστώ!!!

Στοιχεία επικοινωνίας: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο:

aravella@cytanet.com.cy

τηλ: 22402352

Επαρχιακά Γραφεία Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού

